

Klimrek, 1 jaar na de start

Klimaatslimmer ondernemen – hoe doe je dat?

Klimaat en landbouw kunnen samen veel bereiken. De landbouwsector zette al heel wat stappen en probeert dagelijks zo zijn steentje bij te dragen. Veel land- en tuinbouwers willen graag klimaatmaatregelen nemen, maar ze weten vaak niet waar te beginnen en wat economisch haalbaar is. Daar moet het project Klimrek (www.klimrekproject.be) verandering in brengen. Op basis van een klimaatscan zal een klimaatconsulent landbouwers begeleiden om hun bedrijf op een economische manier meer klimaatslim en robuust te maken. De scan zal leiden tot een voorstel van bedrijfsspecifieke klimaatmaatregelen met doorgerekende scenario's, alsook een kosten-batenanalyse om de economische haalbaarheid in te schatten. Een dergelijk klimaattraject wordt binnen Klimrek ontwikkeld voor conventionele en biologische bedrijven in 3 sectoren, nl. voor de melkveehouderij, voor akkerbouw met aardappelen in het teeltplan en voor de varkenshouderij.

Van start in de melkveehouderij

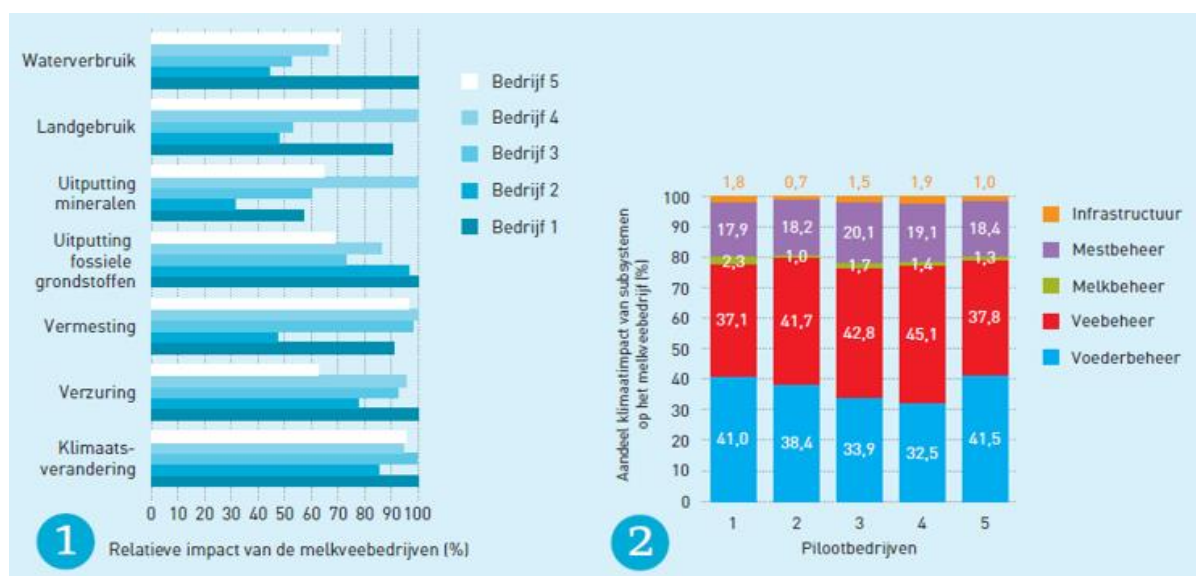
In het najaar van 2019 zijn we gestart met het klimaattraject voor de melkveehouderij, de sector die we als eerste onder de loep nemen. Na een uitgebreide analyse van de melkveesector, selecteerden we 5 pilootboeren die de variatie in de sector zo goed als mogelijk dekken. Bij deze boeren werd een volledige milieu-impactanalyse uitgevoerd die in een volgende stap gereduceerd wordt tot de uiteindelijke klimaatscan. Bij deze analyse houden we rekening met de volledige levenscyclus van het landbouwproduct, vanaf de ontginning van grondstoffen tot en met het moment dat het product de boerderij verlaat. We kijken hierbij naar verschillende milieucategorieën om impactverschuivingen te voorkomen.

De eerste resultaten geven heel wat inzicht

De eerste resultaten van de pilootmelkveebedrijven geven al heel wat inzichten. Figuur 1 geeft een overzicht van de impactprofielen van de 5 pilootbedrijven. De variatie in klimaat- en milieu-impact tussen de bedrijven valt meteen op. Ook zien we dat het bedrijf met de hoogste klimaatimpact, relatief weinig bijdraagt aan de uitputting van minerale grondstoffen, terwijl het bedrijf met de laagste klimaatimpact weliswaar ook het minst bijdraagt aan vermisting of eutrofiëring van de omgeving, maar wel relatief veel fossiele brandstoffen verbruikt. De 'beste klimaatleerlingen van de klas' zijn dus niet vanzelfsprekend de 'meest milieuvriendelijke bedrijven'. Milieu is immers meer dan klimaat alleen. De carbon footprint of de klimaatimpact (enkel de 1ste categorie) van de pilootbedrijven varieert van 0.91 tot 1.07 kg CO₂-equivalenten per kg meetmelk (FPCM). Bij deze berekening werd rekening gehouden met de verhouding van geproduceerde melk en het levend

gewicht aan vlees dat het bedrijf verlaat, zodat de volledige impact van het bedrijf in verhouding werd toegeschreven aan de melk met een allocatiefactor die varieert van 85 tot 90%. Als we inzoomen op de klimaatimpact (figuur 2), zien we dat deze, zoals verwacht, hoofdzakelijk wordt bepaald door enerzijds de eigen voederproductie en indirect de aankoop van extra voer (lachgas komt vrij ten gevolge van bemesting op het veld), anderzijds door de enterische emissies van het vee en de emissies bij mestopslag (vnl. methaan). Samen hebben zij een aandeel van minstens 95% in de klimaatimpact, terwijl bijvoorbeeld energieverbruik maximaal 2% van de totale klimaatimpact verklaart.

Een meer gedetailleerde analyse zal verder inzicht geven in de stromen op het bedrijf die een significante rol spelen, in mogelijke achterliggende verbanden tussen de impact en de bedrijfskarakteristieken en in de potentiële, economisch haalbare maatregelen die de landbouwers milieuwinst kunnen opleveren zonder impactverschuiving naar andere milieucategorieën.

Op dit moment wordt de volledige milieu-impactanalyse gereduceerd tot de uiteindelijke klimaatscan, en staan we op het punt om zes nieuwe vrijwilligers te contacteren voor het uittesten van de scan op hun melkveebedrijf. We werken ook volop aan een gestroomlijnde dataverzameling, die zo veel mogelijk automatisch zal gebeuren via het data-uitwisselingsplatform DjustConnect. We blijven, ondanks de soms moeilijke omstandigheden van de Coronapandemie, gestaag verder werken aan het klimaattraject van de melkveehouderij, terwijl we intussen ook het traject voor de aardappelsector hebben opgestart.

Ben jij akkerbouwer en begaan met het klimaat? Doe dan mee aan onze sectorbevraging!

Het opzetten van een sectorbevraging is een eerste stap voor de sector 'akkerbouw met aardappelen in het teeltplan'. Daarin willen wij van jou horen hoe je de klimaatproblematiek ervaart, maar ook of je al aan maatregelen denkt.

Wil je de bevraging invullen? Surf dan naar: www.klimrekproject.be/meedoen. Meer weten over Klimrek of interesse om zelf mee in te stappen in één van de klimaattrajecten? Neem dan zeker een kijkje op onze website: www.klimrekproject.be.